

NYT OM SVAMPESYGDOMME I VINTERSÆD, VÅRSÆD OG ALM. RAJGRÆS TIL FRØ I UGE 21 I REGISTRERINGSNETTET

**Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne**

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Der findes gulrust i mange marker med Benchmark.

VINTERBYG

Bygrust er fortsat mest udbredt, og der er udløst bekæmpelse i ca. 35 procent af de ubehandlede marker. Angreb er fundet i alle sorter, men mest i Wootan, Trooper, Mecurioo og KWS Meridian.

Skoldplet er næstmest udbredt. Mest skoldplet er fortsat fundet i Frigg. Mest meldug er fortsat fundet i KWS Infinity og Matros. Bygbladplet er mindre udbredt.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter indtil omkring blomstring ved over 10 procent angrebne planter. Skoldplet bekæmpes indtil omkring blomstring ved over 10 procent angrebne planter og mindst 3 dage med nedbør i de seneste 14 dage. Vær især opmærksom på skoldplet/bygbladplet i marker med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning.

Meldug bekæmpes i modtagelige sorter ved over 75 procent angrebne planter indtil

gennemskridning og er nu snart ikke længere aktuel i mange marker.

Til afsluttende svampebehandling kan anvendes 30-50 procent dosis afhængig af smittetryk og forudgående sprøjtning. Der kan f.eks. anvendes 0,15-0,3 l Prosaro/Proline Xpert + 0,2-0,25 l Comet Pro. I stedet for Comet Pro kan også anvendes 0,15-0,2 l Aproach. Mod skoldplet har Proline Xpert bedst effekt. Mod bygrust har Prosaro bedst effekt. Man kan selv blande sig til Prosaro og Proline Xpert ved at blande Proline og Orius. Proline Xpert og til dels Prosaro har også effekt mod Ramularia.

Ønsker man at anvende det nye middel Propulse, kan dette også anvendes, men da der er meget bygrust i år, skal der tilsættes et middel med rusteffekt, dvs. f.eks. Comet Pro/Aproach eller Orius. Der kan anvendes 0,15-0,3 l Propulse tilsat 0,2-0,25 l Comet Pro/0,15-0,2 l Aproach/0,2-0,25 l Orius. Ved meget rust øges dosis af Comet Pro/Aproach og Orius lidt. Propulse har også effekt på Ramularia.

Ved meget bygrust kan behandlingen omkring skridning evt. deles.

Vær opmærksom på midlernes sprøjtefrister, som for de nævnte midler er følgende i byg: Prosaro (st. 61), Proline Xpert (st. 61), Comet Pro (st. 59), Aproach (st. 47), Proline (st. 65), Orius (st. 69), Propulse (st. 61).

Det gennemsnitlige vækststadium er 56 (under skridning), mens de længst udviklede marker er afblomstret (vækststadium 69).

VINTERHVEDE

Septoria: Der ses varierende angreb af *Septoria* i hvedemarkerne afhængig af sådato, sort og nedbørsforhold. Den første del af den delte aksbeskyttelse er nu udført eller skal nu udføres mange steder. Til bekæmpelse anbefales 30-50 procent dosis, hvor højeste dosis anvendes i de mest modtagelige sorter og ved meget nedbør og meget *Septoria* i afgrøden. De mest modtagelige sorter er Hereford, KWS Cleveland, KWS Dacanto, Mariboss, Nuffield og KWS Nils. I de mindst modtagelige sorter Sheriff og Creator benyttes de laveste doser.

Til bekæmpelse anbefales løsninger med meget såkaldt SDHI-middel, dvs. 0,45-0,75 l Bell eller 0,3-0,5 l Bell + 0,15-0,2 l Comet Pro eller 0,45-0,75 l Viverda + 0,5-0,75 l Ultimate S eller 0,4-0,5 l Propulse (0,3 l Propulse er måske for lavt grundet relativ stor doseringsrespons for midlet). Propulse har relativ svag effekt mod rust, så i Benchmark og andre meget rustmodtagelige sorter tilsættes 0,2-0,25 l Orius eller 0,25 l Comet Pro (dosis af Comet Pro hæves lidt, hvis Bell + Comet Pro er valgt), hvor Orius har bedst effekt mod rust.

BASF oplyser følgende: nogle forhandlere er løbet tør for Ultimate S, og der bliver ikke leveret mere til sæsonen. De, som stadig har Ultimate S, kan reducere doseringen lidt. De landmænd, som har erfaringer med udfældninger af forskellige midler på grund af hårdt vand, kan tilsætte pH regulerende middel f.eks. pH Fix 5, Novabalance eller evt. blot ammonium sulfat /svovlsur ammoniak. Det er fortsat vigtigt at omryste Viverda grundigt inden opblanding, slutter firmaet.

Som det fremgår af nedenstående, er der de sidste to uger modtaget rigtig mange

henvendelser om gulrust i Benchmark fra forskellige landsdele, hvorfor sorten ikke bør stå ubeskyttet mod gulrust.

God timing af Septoriabekæmpelsen er vigtig. Resistensudvikling hos Septoria mod triazoler (indgår i både Bell, Viverda og Propulse) har medført, at den kurerende effekt er nedsat. Hvis der således er udløst bekæmpelse mod Septoria, bør bekæmpelsen ikke trækkes mange dage for at få fanebladet udviklet. Dette gælder i marker, hvor der har været 4 dage med nedbør, mens hveden har været ubeskyttet eller marker med meget Septoria på bladene højt oppe i afgrøden.

Gulrust: I registreringsnettet er der fundet gulrust i Benchmark i 1 mark ved Ørsted på Djursland (1 procent angrebne planter) og ved Gørløse på Sjælland (0,1 procent angrebne planter).

Fra praksis blev der første gang fundet gulrust i Benchmark på Nordfyn 26. april, og indtil 15. maj blev der kun meldt om to tilfælde af gulrust i sorten. Fra 15. april og de følgende dage blev der derimod meldt om mange tilfælde af mere eller mindre kraftige angreb af gulrust i Benchmark nemlig fra Grenå, Egå, Lystrup, Randers, Odder, Juelsminde, Kolding og flere steder på Langeland samt ved Tissø på Sjælland. Flere tilfælde af angreb er sikkert heller ikke indberettet.

19. maj blev også meldt om ret udbredte gulrustangreb i en fremavlsmark med Sheriff ved Odense samt om gulrust på enkelte blade i sorten i et forsøg ved Ørsted på Djursland og i en mark ved Thisted.

19. maj blev også fundet to små reder med gulrust i en fremavlsmark med Kalmar ved Svendborg og en rede med gulrust i en parcel i et sortsforsøg med Kalmar ved Ørsted på Djursland.

Der er også meldt om gulrust i Substance i flere tilfælde, selv om sorten kun dækker ca. 1 procent af hvedearealet. 18. maj blev også meldt om fund af gulrust i Asano ved Næstved.

Brunrust: der er ikke fundet brunrust i registreringsnettet, men der er i dag meldt om enkelte brunrustpustler i Pistoria ved Sønderborg.

Meldug: der er udløst meldugbekæmpelse i 10-15 procent af de ubehandlede marker, og mest meldug er fortsat fundet i Torp. Næstmest er fundet i Nuffield, KWS Cleveland og Hereford. Meldug anbefales i modtagelige sorter bekæmpet ved over 25 procent angrebne planter indtil begyndende skridning (vækststadium 40). Til bekæmpelse kan anvendes Talus, hvortil der er givet dispensation i 2017. Talus må anvendes 1 gang pr. vækstsæson. Talus har kun effekt mod meldug og anvendes derfor kun i blanding med ovennævnte midler. Der anbefales 0,08-0,1 l Talus på nuværende tidspunkt, hvor laveste dosis anvendes sammen med midler med bedst effekt mod meldug. Af ovennævnte midler har Propulse bedst effekt mod meldug.

Det gennemsnitlige vækststadium er 37 (fanebladet synligt), mens de længst udviklede marker er i st. 43 (fanebladets bladskede begynder at svulme op).

TRITICALE

Gulrust har igen bredt sig i den forløbne uge, og der er udløst bekæmpelse i ca. 50 procent af de ubehandlede marker. Mest er fundet i Jura.

Der er udløst meldugbekæmpelse i ca. 30 procent af de ubehandlede marker.

Meldug bekæmpes i modtagelige sorter ved over 50-75 procent angrebne planter indtil blomstring (vækststadium 65).

Til bekæmpelse af meldug og rust kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius (vær opmærksom på trazolreglerne). Ønskes ekstra meldugeffekt kan evt. tilsættes 0,08 l Talius, hvortil der er givet dispensation i 2017.

Det gennemsnitlige vækststadium er 47 (fanebladets bladskede åbner sig), mens de længst udviklede marker er under skridning (vækststadium 55).

I tritcale er der forholdsvis få registreringer.

RUG

Rug er nu så langt fremme i udviklingen de fleste steder, at der fremover kun skal holdes øje med evt. angreb af brunrust. Markerne er under skridning eller er gennemskredne.

Brunrust bekæmpes ved over 10 procent angrebne planter indtil omkring blomstring.

Brunrust er fundet i ca. 10 procent af markerne, og der er udløst bekæmpelse i 3 procent af de ubehandlede marker.

Brunrust bedømmes i registreringsnettet på nuværende tidspunkt som procent planter med angreb på et af de 3 øverste fuldt udviklede blade. I flere marker er der angreb på 4. øverste blad, hvorfor angrebene hurtigt kan brede sig i det varme vejr.

Til bekæmpelse af brunrust kan anvendes løsninger i omkring 35 procent dosis, dvs. f.eks. 0,45 l Orius. 0,25 l Orius + 0,2 Comet Pro har også god effekt, men Comet Pro må kun anvendes til vækststadium 59 (gennemskridning). 0,35 l Rubric, 0,35 l Folicur Xpert eller 0,5 l Bell/Viverda kan også anvendes.

I rug er der forholdsvis få registreringer.

VÅRBYG

De første registreringer er foretaget, og der er endnu ingen eller svage angreb dog er der fundet op til 25-50 procent planter angrebet af skoldplet på en enkelt lokalitet med flere sorter. Der er fundet bygrust i en enkelt mark (0,01 procent angrebne planter) og bygbladplet i en enkelt mark med 5 procent angrebne planter.

Skoldplet bekæmpes i modtagelige sorter ved 5 dage med nedbør fra vækststadium 31 (1 knæ udviklet) og angreb på 10 procent af planterne. Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter fra vækststadium 30 (begyndende strækning) ved over 10 procent angrebne planter. Bygbladplet bekæmpes i meget modtagelige sorter (Laurikka) ved over 10 procent angrebne planter og i

modtagelige sorter ved over 50 procent angrebne planter fra vækststadium 30.

Det gennemsnitlige vækststadie er 27 (buskning), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 31 (1 knæ udviklet).

HAVRE

De første registreringer er foretaget, og der er endnu ikke fundet angreb af svampesygdomme. Det gennemsnitlige vækststadie er 26 (buskning), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 30 (begyndende strækning).

ALM. RAJGRÆS TIL FRØ

Der er fundet kronrust i knap 80 procent af de ubehandlede marker, men med svage angreb i de fleste tilfælde, men med op til 10 procent dækning.

Der er fundet meldug i 65 procent af de ubehandlede marker, men med svage angreb i de fleste tilfælde, men med op til 10 procent dækning.

Det gennemsnitlige vækststadium er 43, mens de længst udviklede marker er under skridning (vækststadium 55).

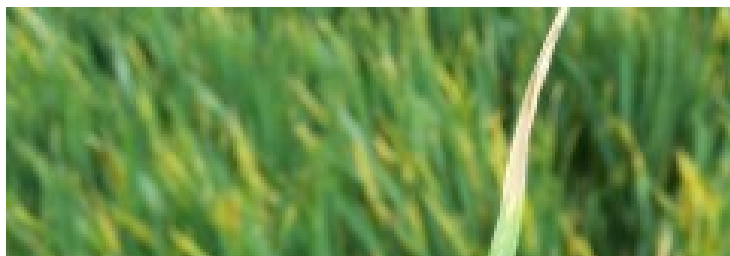
Svampebekæmpelse anbefales ved 0,1 procent dækning af kronrust (få pustler pr. plante). Fra omkring skridning kan anvendes 0,35 l Orius, 0,45 l Bell/Viverda eller 0,3 l Bell + 0,15 l Comet Pro. Til Viverda tilsættes additivet Ultimate S i forholdet 1:1 dog minimum 0,5 l.

HVEDEGALMYG

De første registreringer er foretaget. Der er ingen eller kun få hvedegalmyg.

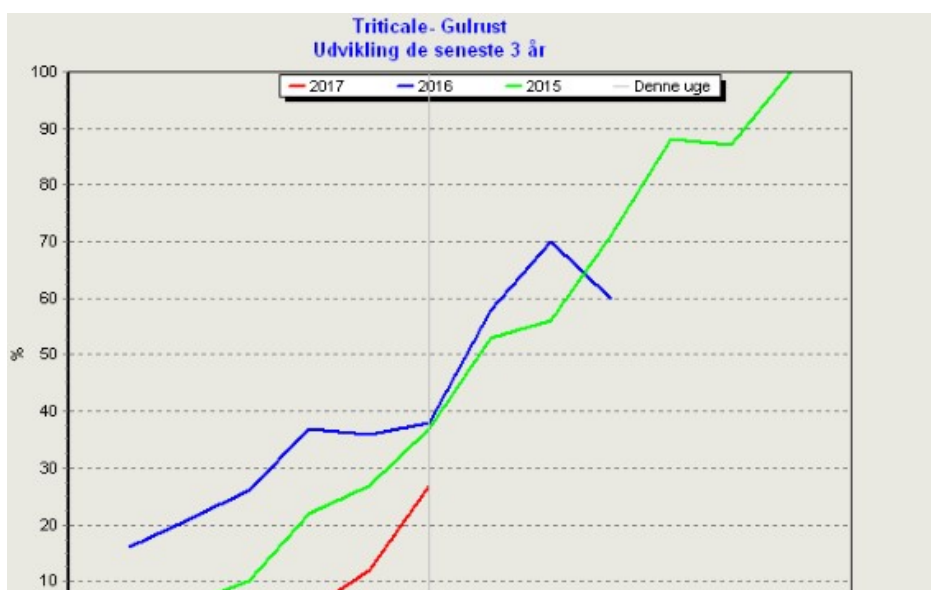
Se uddybende data på nedenstående link.

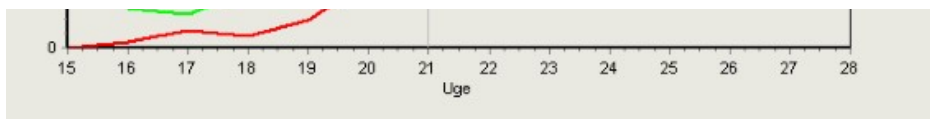
- [Vinterhvede](#)
- [Vinterbyg](#)
- [Triticale](#)
- [Vinterrug](#)
- [Vårbyg](#)
- [Havre](#)
- [Alm rajgræs](#)
- [Hvedegalmyg](#)

Billede 1. Gulrust i hvedesorten Benchmark fotograferet 17. maj 2017 af Anders Düring Jørgensen, VKST.

Figur 1. Udviklingen af gulrust i triticale i 2017 i forhold til de foregående to år.

Kontakt din **lokale rådgivningsvirksomhed**, hvis du vil vide mere om dette emne.